

Korkeakoulujen tietohallinto- ja ICT-ohjausryhmän kokous 2015\1

Keskiviikkona 28.1.2015 kello 12:01-15:10
Sali 313, Tieteiden talo, Kirkkokatu 6, Helsinki

Jäsenet

- Ilmari Hyvönen, ylitarkastaja, opetus- ja kulttuuriministeriö (ryhmän puheenjohtaja)
- Jaana Backman, tutkimuspalvelujohtaja, Itä-Suomen yliopisto
- Jaason Haapakoski, erityisasiantuntija, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
- Juha Haataja, opetusneuvos, opetus- ja kulttuuriministeriö
- Tommi Kangasaho, tietohallintojohtaja, Lahden ammattikorkeakoulu
- Eija Lantta, opintoasiainjohtaja, Lahden ammattikorkeakoulu
- Ilkka Niemelä, provosti, Aalto-yliopisto
- *Pertti Puusaari, rehtori, Hämeen ammattikorkeakoulu, ESTE*
- Tuija Raaska, kehityspäällikkö, CSC - Tieteen tietotekniikan keskus Oy
- Eva Maria Raudasoja, johtaja, Oulun yliopisto
- Tuomo Rintamäki, tietohallintojohtaja, Metropolia ammattikorkeakoulu
- Ilkka Siissalo, tietohallintojohtaja, Helsingin yliopisto
- Kari Välimäki, tietohallintojohtaja, Lappeenrannan teknillinen yliopisto

Asiantuntijat

- Janne Kanner, johtaja, CSC - Tieteen tietotekniikan keskus Oy
- Antti Mäki, johtaja, CSC - Tieteen tietotekniikan keskus Oy (ryhmän sihteeri)
- Suvi Remes, sovellusasiantuntija, CSC - Tieteen tietotekniikan keskus Oy

Muistio

1. Kokouksen avaus ja työjärjestyksestä päättäminen

- Hyvönen avasi kokouksen kello 12:01 ja kertoi OKM:n kuulumisia.
- Omistajaohjauksesta vastaava virkamies Esko Pyykkönen valmistelee CSC:n aseman tarkentamista EY:n selvityksen pohjalta. Omistajaohjaus ei ole korkeakoulu- ja tiedepolitiikan osaston asia, mutta yhteistyössä edetään. Asia on edelleen ministeriön sisäisessä valmistelussa eli sen sisällöstä ei vielä ole tietoa saatavilla.

- Valmistelussa ratkaistavia kysymyksiä ovat:
 - Mankala-periaatteesta luopuminen: CSC on nykyisin Mankala-periaatteella toimiva yhtiö, joka ei tuota katetta palveluissa, mistä seuraa ongelmia palveluiden kehittämisen kannalta.
 - Yhtiöjärjestyksen täsmentäminen
 - Omistus pohja: Myös omistuspohjan laajentamista pohditaan mm. hankintalakikysymysten ratkaisemiseksi. OKM:n näkemyksen mukaan korkeakoulut ovat riippumatta oikeushenkilömuodostaan julkisia toimijoita eivätkä siis osaomistajina vaarantaisi CSC:n asemaa valtion in house -yhtiönä
- Selvityksessä ei ole otettu kantaa CSC:n palveluvalikoimaan, olisiko se nykyisen kaltainen vai laajempi jatkossa. Nykyisinkin palveluvalikoima on laaja, jatkossa korostunee kysymys siitä, mitä CSC:n halutaan tuottavan. Palveluvalikoiman laajentamiseksi tarvittaisiin erityinen syy, miksi CSC tuottaisi palvelua ja yhteinen näkemys palvelun sisällöstä.

2 Edellisen kokouksen muistion hyväksyminen

- Hyväksyttiin muistio ohjausryhmän [kokouksesta 28.11.2014 \(liite 1\)](#).

3 FUNET-asiat

Palveluvalikoima

- Kanner esitteli CSC:n tietohallinnon palveluvalikoiman ([liite 3a](#)) ja Eduuni-palvelun ([liite 3b](#)).

Keskustelu tietohallinnon palveluvalikoimasta

- Uuden yhteyden rakentaminen pohjoiseen nosti kysymyksen, miten yhteydet varmistetaan esimerkiksi Irlantiin, jonne korkeakoulut ulkoistavat pilvipalveluitaan? Kanner kertoi, että Funet seuraa liikennemääriä, myös aina Irlannin keskukseen asti ja tarvittaessa sopii kapasiteetin uudelleen suuntaamisesta tai jopa suorista yhteyksistä esimerkiksi Microsoftin tai Googlen palvelukeskuksiin.
- FunetBoxin osalta todettiin, että korkeakoulut ovat ottamassa käyttöön Microsoftin 365:sta, jossa on omat Boxin korvaavat palvelut. FunetBox on kuitenkin omillaan, mutta kiinnostus on pientä.
- Filesenderin uutta versiota odotetaan lähiaikoina. Aikataulusta ei ole kuitenkaan varmuutta, koska kehittäjäyhteisö on pieni.
- Eduuni (EDUcation - UNiversities) on uusi-vanha -palvelu, joka aiemmin on ollut OKM:n palvelu toimialalleen, mutta siirtyi nyt CSC:n palveluksi OKM:n ICT:n siirtyessä Valtioneuvostoon ja Valtoriin.
- N-sensen skannauspalvelu ei ole virallisesti palveluna, mutta sitä seurataan, koska synergiaa olisi.
- Integraatioalustalle eli ESB-tyyppiselle palvelulle ei ole ollut kysyntää.
- Pohdittiin, milloin eurooppalaisten esimerkkien mukaan Eduroam tarjotaan lentokentillä ja muissa julkisissa paikoissa. Tällaisen palvelun kustannuksia on selvitetty alustavasti ja esitetty kaksi vuotta sitten tällaisen jatkoselvittämistä, jolloin ehdotus kuitenkin torjuttiin.
- Osa lisäpalveluista on CSC:n välittämiä palveluita, jotka ovat aiemmin olleet Funet-kokonaisuuteen kuuluvia kiinteähintaisia palveluita, sittemmin erotettu käyttöperusteisen hinnoittelun paloiksi. Näitä palveluita voisi tehdä kevyemmin myös korkeakoulujen puolesta valtakirjoilla, joilloin synergiahyöty jäisi pienemmäksi, mutta riskejä ei hankintalakimielessä olisi.

Keskustelu ohjausryhmän roolista ja CSC:n korkeakouluille tuottamien palveluiden kokonaiskuvasta

- Tämä ohjausryhmä käsittelee kaikkia CSC:n tuottamia palveluita yleisimmällä tasolla, vaikka mandaatti onkin toukokuisella korkeakoulujohdon ICT-kokouksella. Lisäksi ohjausryhmä päättää Funet-palveluita suoraan ja niiden palveluiden joukossa on sekä OKM:n osin maksamia että OKM:n siunaamia palveluita, joiden ostamisesta sinällään päättävät asiakkaat.
- Todettiin, että palveluita tulee luokitella siltä osin, mitkä ovat ministeriön itselleen ostamia palveluita, mitkä ministeriön korkeakouluille ostamia ja mitkä CSC:n korkeakouluille tuottamia ja korkeakoulujen maksamia, mitkä ovat itse tuotettuja, mitkä ulkoistettuja. Nämä luokittelut otetaan mukaan ICT-palveluiden nykytilan ja tavoitearkkitehtuurin kuvaukseen.
- Tarvittaisiin tietoa myös siitä, mitkä palvelut palvelevat suoraan tutkimusta, mitkä opetusta, mitkä korkeakoulujen muita rakenteita.
- Voitaisiin hyödyntää kansainvälisiä benchmarkkeja. Tulevaisuuseminaari palveluportfolion tarkastelemiseksi tulevaisuuden kannalta kokonaisuutena.
- **(25) Järjestetään ohjausryhmän työpaja CSC:n koko palveluvalikoiman kokonaisvaltaisen kehittämisenäyn muotoilemiseksi.**

Vuosiraportti

- Kanner esitteli ([liite 2](#)). Esitys on tiiviste kuukausittaisesta raportista.

Päätöksenteon valmistelun organisoiminen

- Kanner esitteli: Jussi-Pekka Pispala otti aiemmin esille mahdollisen tarpeen tälle ohjausryhmälle asioita valmistelevalle teknisemmälle työryhmälle. Liitteen 2 dialla 13 esitellään Funetin neljä asiakasvetoista teknistä asiantuntijaryhmää, jotka mielestäni riittävät tekniseen valmisteluun. Nämä asiantuntijaryhmät tuovat liiketoimintasuunnitelmat tälle ohjausryhmälle.
- Jos ohjausryhmä antaa selvitystoimeksiannon uudeksi palveluksi tai palveluvalikoiman muutokseksi, CSC:n asiantuntijat valmistelevat asiaa sparraten asiantuntijaryhmien ja muiden korkeakoulujen ja liike-elämän asiantuntijoiden kanssa. Välissä asialle haettaisiin suuntausta ohjausryhmästä ja lopulta päätöksentekoon ohjausryhmälle.
- Todettiin, että näistä Funet-asiantuntijaryhmistä tarvitaan lisää tietoisuutta korkeakouluihin ja AAPA:n sekä FUCIO:n verkostoille, jotta voidaan varmistaa paikallisesti tarpeelliseksi nähty osallistuminen kaikista korkeakouluista.
- **(26) Erillistä päätöksenteon organisaatiota ei Funet-työvaliokuntana toimivan ohjausryhmän ja olemassaolevien neljän Funet-asiantuntijaryhmän lisäksi tarvita.**

Valtion FUNET-jäsenten jäsenyyden siirtyminen Valtorille

- Valtion asiakkuuksien järjestäminen Valtorin jäsenyyden kautta edellyttää muutoksia jäsenkriteereihin, muutoksia Funetin ohjausmalliin ja tämän ohjausryhmän rooliin ei kuitenkaan tulisi. Asiakkaana tutkimusorganisaation vaihtuminen yleisesti valtion toimialariippumattomia palveluita tarjoavaan Valtoriin voi olla ongelma esimerkiksi akateemisia lisensejä sisältävien palveluiden kannalta.

4 OKM\KTPO-CSC -sopimus 2015 ja 2016 sopimuksen valmisteluprosessi

- Haataja esitteli luonnoksen sopimukseksi vuonna 2015 ([liite 4a](#), [liite 4b](#), [liite 4c](#), [liite 4d](#), [liite 4e](#)) ja valmisteluprosessin ([liite 4f](#)). Sopimus ei ole viestinnällinen väline eikä sinällään sovellu CSC:n tuottamien palveluiden ohjaustyökaluksi muutoin kuin OKM:n ja CSC:n kesken. CSC tuottaa

kohderyhmiä varten palveluporfolion ja muita materiaaleja, joiden perusteella esitetään CSC:n tuottamat palvelut niiden arviointia ja ohjaamista tukevalla tavalla.

- Opetus- ja kulttuuriministeriö on sitoutunut tähän asiakaslähtöisen ohjauksen prosessiin ja tämän sekä muiden ohjausryhmien ja korkeakoulujen johdon ICT-kokouksen esittämien yhteisten linjauksien huomioimiseen. Yhteisten ohjausrakenteiden linjausten perusteella voidaan muutoksia toteuttaa toisaalta hyvin nopeasti pienissä asioissa tai esimerkiksi Funetin palveluvalikoiman osalta, mutta hitaasti, useiden vuosien akselilla isoissa asioissa.
- Miten korkeakouluja autetaan muodostamaan mielipide, joka kuuluu korkeakoulujohdon ICT-kokouksessa?
- Pitäisi keskittyä pitkän tähtäimen linjaan ja visioon ja tähdätä tarpeeksi kauksi ja merkittäviin ja isoihin asioihin eli visio- ja strategiatyöskentelyyn eikä sopimuksen knoppien katseluun. On pohdittava CSC:n toiminnan kehittämisen mielessä suoraan sitä, mikä on CSC:lle mahdollista ja mitä on CSC:n strategiassa.
- CSC:n palvelukatalogin rinnalla täytyy arvioida tehtävänjakoa myös korkeakoulujen näkökulmasta, niiden itse tai yhteistyössä tuottamien palveluiden rinnalla. Korkeakoulujen ICT-palveluiden nykytilan ja tavoitearkkitehtuurin kuvaus tähtää tämän kokonaisnäkökuvan luomiseen.
- **(27) Korkeakoulujen ja CSC:n välisen in house -aseman selvittäminen on tärkeää ja hankintalain tuottamat mahdolliset ongelmat on yksiselitteisesti ratkaistava. Korkeakoulujen tulo CSC:n omistajiksi olisi selkeä ja lopullinen ratkaisu ongelmaan. Lisäksi kehitetään ICT-palveluiden nykytilan ja tavoitearkkitehtuurin kuvausta pöytäkirjan kokonaiskuvan hallintaa ja yhteensovittamista korkeakoulujen omaan toimintaan. Ohjausryhmän työpaja (24) keskittyy kokonaiskuvaan, pitkän tähtäimen linjaan ja visioon.**

5 Yhteentöimivuusmalli osana korkeakoulutuksen ja tutkimuksen yhteisiä arkkitehtuureja

- Suvi Remes esitteli ([liite 5](#)).

6 Korkeakouluihin kohdistuvien tietohallinnollisten vaatimuksien ennakointi ja seuraaminen

- Ei käsitelty ([liite 6](#)).

7 Muut esille tulleet asiat

- Kommenttipyyntö tieteellisen laskennan kokonaisarkkitehtuurikuvauksesta
 - [TieteellisenLaskennanKA luonnos 2015-01-23 v3.pdf](#)
 - [TieteellisenLaskennanKA luonnos 2015-01-23 v3.docx](#)
- Arkkitehtuurityön tilannekatsaus: [2015_01_28_arkkitehtuurityon-tilanne_IH.pptx](#)

8 Kokouksen päättäminen

- **(28) Seuraava kokous 19.3.2015 pidetään kello 9-16, (alunperin sovittu ajaksi 12-15. Tarkoituksena paneutua CSC:n palveluportfolioon tarkemmin. Mikäli 19.3. kokousajan muuttaminen ei onnistu, pyritään löytämään toinen aika ohjausryhmän kokopäivän työpajalle.**

Kokousmuistio ja asialista liitteineen on julkaistu osoitteessa:

https://confluence.csc.fi/display/tictor/2015_01_28+Korkeakoulujen+tietohallinto-+ja+ICT-ohjausryhma